

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЗАХІДНОУКРАЇНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

ФАКУЛЬТЕТ ФІНАНСІВ ТА ОБЛІКУ

ПОГОДЖЕНО
Дека́н факультету фінансів та обліку

Андрій КІЗИМА
2023 р.

ЗАТВЕРДЖУЮ

В.о. проректора з НПР

Віктор ОСТРОВЕРХОВ

2023 р.

ПРОГРАМА

атестаційного екзамену
для випускників першого (бакалаврського) рівня вищої освіти
галузі знань 07 «Управління та адміністрування»
спеціальності 072 «Фінанси, банківська справа та страхування»
освітньо-професійної програми «Митна та податкова справа»

Розглянуто і схвалено на засіданні
групи забезпечення спеціальності
«Фінанси, банківська справа,
страхування та фондовий ринок»,
протокол № 1 від 30.08. 2023 р.

Голова групи забезпечення спеціальності

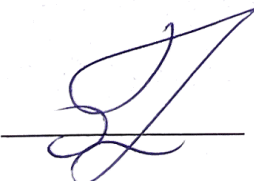
_____ Ольга КИРИЛЕНКО

Програма атестаційного екзамену для випускників першого (бакалаврського) рівня вищої освіти галузі знань 07 Управління та адміністрування, спеціальності 072 Фінанси, банківська справа та страхування, освітньо-професійної програми «Митна та податкова справа», підготовлена відповідно до освітньо-професійної програми «Митна та податкова справа» першого (бакалаврського) рівня вищої освіти та програм навчальних дисциплін «Податкова система», «Бюджетна система», «Митна справа», «Фінансовий менеджмент».

Програму підготували:

д. е. н., завідувач кафедри фінансів ім. С. І. Юрія Ольга КИРИЛЕНКО,
к. е. н., доцент кафедри фінансів ім. С. І. Юрія Володимир ВАЛІГУРА,
к. е. н., доцент кафедри фінансів ім. С. І. Юрія Святослав ГЕРЧАКІВСЬКИЙ,

Обговорено і рекомендовано на засіданні кафедри фінансів ім. С. І. Юрія, протокол № 1 від 28 серпня 2023 р.

Завідувач кафедри д. е. н., професор Ольга КИРИЛЕНКО

1. Організаційно-методичні вказівки

1.1. Загальні положення

Мета і завдання атестаційного екзамену.

Програма атестаційного екзамену для випускників першого (бакалаврського) рівня вищої освіти галузі знань 07 Управління та адміністрування, спеціальності 072 Фінанси, банківська справа та страхування, освітньо-професійної програми «Митна та податкова справа» є узагальненим етапом підготовки фахівців, що покликаний виявити рівень знань та професійних навичок, здобутими студентами протягом навчання в університеті.

Мета екзамену полягає в оцінюванні рівня фахової підготовки випускників першого (бакалаврського) рівня вищої освіти галузі знань 07 Управління та адміністрування, спеціальності 072 Фінанси, банківська справа та страхування, освітньо-професійної програми «Митна та податкова справа».

Завдання атестаційного екзамену орієнтоване на перевірку засвоєння студентами знань з теоретичних та прикладних аспектів формування бюджетної, митної та податкової систем, питань фінансового менеджменту, які вироблені фіскальною наукою, а також засвоєння навичок практичної роботи у сфері митної та податкової справи.

Атестація випускників здійснюється відповідно до Законів України «Про вищу освіту», «Про організації роботодавців, їх об'єднання, права і гарантії їх діяльності», Постанови КМУ «Про затвердження Національної рамки кваліфікацій», Статуту ЗУНУ, Положення про атестацію здобувачів вищої освіти та роботу атестаційної комісії в ЗУНУ. Атестація випускників проводиться в Університеті за акредитованими спеціальностями та завершується видачею документів встановленого зразка про ступінь освіти та здобуту кваліфікацію. Положення про атестацію визначає порядок атестації здобувачів вищої освіти, формування та організації роботи атестаційної комісії у ЗУНУ.

Атестація осіб, які здобувають ступінь бакалаврів – це встановлення фактичної відповідності рівня їх освітньо-професійної та практичної підготовки, набутих компетентностей вимогам освітньо-професійної програми «Митна та податкова справа» першого (бакалаврського) рівня вищої освіти галузі знань 07 Управління та адміністрування спеціальності 072 Фінанси, банківська справа та страхування. Формою державної атестації фахівців освітньо-професійної програми «Митна та податкова справа» є атестаційний екзамен з нормативних освітніх компонент: «Бюджетна система», «Податкова система», «Митна справа», «Фінансовий менеджмент». Атестаційний екзамен є засобом об'єктивного контролю якості вищої освіти, ґрунтовної підготовки студентів, рівень якої встановлюється опосередковано за допомогою різних за складністю завдань. Він проводиться на завершальному етапі навчання бакалавра, містить комплекс завдань теоретичного та практичного характеру.

Атестаційна комісія перевіряє науково-теоретичну та практичну підготовку студентів, приймає рішення щодо присудження випускникам відповідного ступеня вищої освіти, видачу державного документа про освіту (звичайного зразка чи з відзнакою). Контроль за формуванням та організацією роботи атестаційної комісії здійснює ректор, а форми та терміни проведення атестації здобувачів вищої освіти визначаються навчальним планом і графіком навчального процесу.

Критерії оцінювання знань студентів

Оцінювання рівня якості підготовки здобувача та здобутої ним вищої освіти здійснюють члени екзаменаційної комісії на основі принципів об'єктивності, індивідуальності, комплексності, етичності, диференційованого та компетентнісного підходу, за критеріями оцінювання набутих загальних і професійних компетентностей і шкалою оцінювання, застосовуючи форми і методи діагностики. Об'єктом оцінювання є сукупність знань, умінь і навичок, набутих компетентностей. У процесі визначення оцінки враховується ряд важливих показників: чіткість формулювань; структура і логіка вибудовування відповіді; оригінальність вирішення проблем, якість і глибина володіння теоретичним матеріалом; наявність критичного

аналізу та здатність до наукової полеміки; рівень обґрунтованості пропозицій для вирішення управлінських проблем; змістовність повідомлення; правильність та чіткість відповідей на запитання.

Максимальна кількість балів за єдиний (комплексний) білет становить 100 балів, де:

- теоретичне питання (1) – загалом - 20%;
- тести (20) – кожний тест по 2% - загалом – 40%;
- задачі (2) – по 20% на кожну задачу – загалом - 40%.

Критерії оцінювання знань студентів на атестаційному екзамені та їх відповідність шкалі оцінювання наведені у таблиці.

Підсумкові оцінки			Критерії оцінювання знань
За шкалою ECTS	За національною шкалою	Бали	
1	2	3	4
<i>A</i> «Відмінно»	<i>Відмінно</i>	90-100	Випускник виявив всебічні, систематичні та глибокі знання навчального матеріалу дисциплін, передбаченого програмою; засвоїв основну та додаткову літературу, рекомендовану програмою; проявив творчі здібності в розумінні, логічному, стислому та ясному трактуванні навчального матеріалу; засвоїв взаємозв'язок основних понять дисциплін, їх значення для подальшої професійної діяльності.
<i>B</i> «Дуже добре»	<i>Добре</i>	82-89	Випускник виявив систематичні та глибокі знання навчального матеріалу дисциплін вище середнього рівня; продемонстрував уміння вільно виконувати завдання, передбачені програмою; засвоїв літературу, рекомендовану програмою; засвоїв взаємозв'язок основних понять дисциплін, їх значення для подальшої професійної діяльності.
<i>C</i> «Добре»		75-81	Випускник виявив загалом добрі знання навчального матеріалу дисциплін при виконанні передбачених програмою завдань, але припустив низку помітних помилок; засвоїв основну літературу, рекомендовану програмою; показав систематичний характер знань з дисциплін; здатний до самостійного використання та поповнення надбаних знань у процесі подальшої навчальної роботи та професійної діяльності.
<i>D</i> «Задовільно»	<i>Задовільно</i>	66-74	Випускник виявив знання навчального матеріалу дисциплін у обсязі, необхідному для подальшого навчання та майбутньої професійної діяльності; справився з виконанням завдань, передбачених програмою; ознайомився з основною літературою, рекомендованою програмою; припустив значну кількість помилок або недоліків у відповідях на запитання при співбесідах, тестуванні та при виконанні завдань тощо, принципи, які може усунути самостійно.
<i>E</i> «Достатньо»		60–65	випускник виявив знання основного навчального матеріалу дисциплін в мінімальному обсязі, необхідному для подальшого навчання та майбутньої професійної діяльності; в основному виконував завдання, передбачені програмою; ознайомився з основною літературою, рекомендованою програмою; припустив помилки у відповідях на запитання при співбесідах, тестуванні та при виконанні завдань тощо, які може усунути лише під керівництвом та за допомогою викладача.
<i>FX</i> «Незадовільно»	<i>Незадовільно</i>	35-59	Випускник має значні прогалини в знаннях основного навчального матеріалу дисциплін; допускав

		принципові помилки при виконанні передбачених програмою завдань.
F «Незадовільно»	1-34	Випускник не мав знань зі значної частини навчального матеріалу; допускав принципові помилки при виконанні більшості передбачених програмою завдань; не спроможний самостійно засвоїти програмний матеріал.

1.2. Порядок проведення атестаційного екзамену.

Атестаційний екзамен проводиться в усній формі.

Для проведення атестаційного екзамену із фаху створюється атестаційна комісія (АК) на чолі з Головою, до складу якої включаються викладачі, які викладають профільні навчальні дисципліни.

Для проведення атестаційного екзамену виділяється аудиторія, в якій забезпечується сприятливі умови для роботи студентів над питаннями екзаменаційних білетів.

Завдання екзаменаційного білету переписуються студентами на спеціальні аркуші, одержані для виконання екзаменаційних завдань. На цих аркушах студент дає коротку відповідь на поставлені питання (студент готується протягом 30 хвилин).

Усі суперечливі питання щодо підсумкових результатів атестаційного екзамену розглядаються і вирішуються АК.

1.3. Структура екзаменаційного завдання. Кожен екзаменаційний білет включає в себе теоретичне питання, 20 тестів і 2 задачі.

1.4. Програма атестаційного екзамену включає в себе програмні питання з дисциплін, «Податкова система», «Бюджетна система», «Митна справа», «Фінансовий менеджмент», які дозволяють комплексно оцінити рівень фахової підготовки студентів.

2. Перелік питань, які виносяться на екзамен

ПОДАТКОВА СИСТЕМА

1. Акцизний податок: елементи формування і справляння.
2. Акцизний податок як форма специфічних акцизів.
3. Амортизація необоротних активів платників податку на прибуток підприємств.
4. Відповідальність платників податків за порушення податкового законодавства.
5. Вітчизняна практика майнового оподаткування.
6. Доходи підприємств та порядок їх коригування при визначенні об'єкта оподаткування по податку на прибуток підприємств.
7. Еволюція та передумови виникнення податків.
8. Екологічний податок: сутність та необхідність застосування.
9. Елементи і порядок справляння мита.
10. Елементи справляння і порядок оподаткування рухомого майна.
11. Елементи справляння податку на доходи фізичних осіб.
12. Завдання, права, обов'язки і відповідальність працівників податкових органів.
13. Зміст і характеристика елементів податку.
14. Зміст та наукові принципи формування податкової системи.
15. Зміст, причини та основні види ухилень від сплати податків та обов'язкових платежів.
16. Історія утворення, структура і функції контролюючих органів у сфері оподаткування.
17. Критерії проведення податкової політики.
18. Механізм нарахування та сплати податку на доходи фізичних осіб.
19. Місцеві податки і збори в Україні: види та механізм справляння.
20. Ознаки класифікації податків і зборів (обов'язкових платежів).
21. Основи державної митної справи в Україні.

22. Основи місцевого оподаткування в Україні.
23. Основи організації податкової роботи, її суб'єкти та основні елементи.
24. Основи земельного оподаткування в Україні.
25. Основи прибуткового оподаткування фізичних осіб: вітчизняна практика та світовий досвід.
26. Особливості застосування спрощеного режиму оподаткування для сільськогосподарських виробників.
27. Особливості оподаткування доходів громадян, які займаються підприємницькою діяльністю.
28. Особливості оподаткування різних видів доходів громадян.
29. Особливості справляння податків в умовах воєнного стану.
30. ПДВ: платники, ставки, об'єкт оподаткування.
31. Переваги та недоліки прямих і непрямих податків, їх роль у податковій системі.
32. Пільги по податку на додану вартість.
33. Пільги по податку на доходи фізичних осіб.
34. Податкова декларація по ПДВ: структура, порядок заповнення та подання.
35. Види відповідальності за порушення податкового законодавства та особливості її застосування.
36. Податкова політика: сутність, завдання та напрямки проведення.
37. Податкова система: сутність, структура і вимоги до неї.
38. Податкова соціальна пільга: зміст, види і порядок застосування.
39. Податковий контроль за дотриманням податкового законодавства.
40. Податок на прибуток: платники, ставки, об'єкт оподаткування.
41. Порядок нарахування і сплати ПДВ.
42. Порядок нарахування та сплати земельного податку.
43. Порядок обчислення і нарахування акцизного податку.
44. Порядок обчислення та сплати єдиного податку.
45. Порядок обчислення та сплати митних платежів.
46. Порядок розрахунку та сплати податку на прибуток.
47. Порядок та елементи оподаткування власності в Україні.
48. Правова база та основи справляння податків і обов'язкових платежів.
49. Принципи податкового законодавства та їх характеристика.
50. Соціально-економічний зміст та передумови виникнення податків.
51. Сутність і склад витрат підприємства, їх вплив на об'єкт оподаткування податком на прибуток підприємств.
52. Сутність та види мита.
53. Сутність та механізм справляння екологічного податку.
54. Сутність та форми прибуткового оподаткування юридичних осіб.
55. Суть та особливості оподаткування рухомого майна платників.
56. Умови переходу та порядок справляння єдиного податку.
57. Функції податків та їх природа.
58. Характеристика місцевих податків та зборів.
59. Характеристика органів державної влади уповноважених здійснювати контроль у сфері оподаткування.
60. Характеристика рентної плати за спеціальне використання води.

БЮДЖЕТНА СИСТЕМА

1. Історичні аспекти виникнення бюджету. Соціально-економічна сутність, призначення та роль бюджету у забезпеченні сталого розвитку держави. Функції бюджету як економічної категорії.
2. Складові частини та характерні риси бюджету як основного фінансового плану держави. Цільові фонди у складі бюджету.
3. Економічна сутність, складові, принципи та види бюджетної політики.

4. Бюджетний механізм та його роль у реалізації бюджетної політики. Принципи формування і функціонування бюджетного механізму.
5. Бюджетний дефіцит та профіцит як показники стану бюджету. Характеристика видів бюджетного дефіциту.
6. Причини виникнення та соціально-економічні наслідки бюджетного дефіциту. Джерела фінансування бюджетного дефіциту.
7. Поняття та склад бюджетної системи України. Принципи побудови бюджетної системи.
8. Бюджетна класифікація та її зміст.
9. Бюджетні ризики: економічна сутність, види та управління.
10. Поняття, принципи організації та учасники бюджетного процесу. Бюджетний регламент, його зміст, завдання та засади побудови.
11. Сутність, види та характеристика технологій бюджетування.
12. Застосування програмно-цільового методу у бюджетному процесі.
13. Прозорість та участь громадськості у бюджетному процесі.
14. Складання, розгляд і схвалення Бюджетної декларації.
15. Складання, розгляд та прийняття закону про Державний бюджет України. Бюджетний запит та порядок його складання.
16. Організація виконання державного бюджету. Бюджетний розпис, порядок його складання та затвердження. Підготовка та розгляд звіту про виконання державного бюджету.
17. Порядок складання, розгляду та схвалення прогнозу місцевого бюджету.
18. Складання проекту місцевого бюджету. Розгляд проекту та прийняття рішення про місцевий бюджет.
19. Організація виконання місцевого бюджету. Підготовка та розгляд звіту про виконання місцевого бюджету.
20. Сутність та види контролю за дотриманням бюджетного законодавства. Система органів бюджетного контролю в Україні.
21. Види порушень бюджетного законодавства та застосування заходів впливу за порушення бюджетного законодавства.
22. Соціально-економічна сутність та класифікація доходів бюджету держави. Методи та джерела формування доходів бюджету держави. Планування доходів державного та місцевих бюджетів.
23. Склад та види доходів Державного бюджету України.
24. Склад та види доходів місцевих бюджетів.
25. Сутність та організація міжбюджетних відносин в Україні. Бюджетне регулювання, його сутність та методи.
26. Види міжбюджетних трансфертів та їхня характеристика.
27. Дотації та порядок їх розрахунку.
28. Склад бюджетних субвенцій та особливості їх надання.
29. Соціально-економічна сутність та класифікація видатків бюджету держави.
30. Склад видатків Державного бюджету України.
31. Видатки місцевих бюджетів, їх склад та характеристика.
32. Кошториси бюджетних установ, порядок їх складання та затвердження.
33. Функціональне призначення, порядок планування і здійснення видатків державного та місцевих бюджетів на соціальний захист населення.
34. Видатки державного та місцевих бюджетів на освіту.
35. Функціональне призначення, порядок планування і здійснення видатків державного та місцевих бюджетів на охорону здоров'я.
36. Видатки державного та місцевих бюджетів на духовний і фізичний розвиток.
37. Функціональне призначення, порядок планування і здійснення видатків державного та місцевих бюджетів на економічну діяльність та науку. Бюджетне кредитування економіки.
38. Організація здійснення державних та місцевих запозичень. Планування видатків бюджетів на обслуговування державного та місцевого боргу.

39. Порядок здійснення платежів з обслуговування і погашення державного та місцевого боргу.
40. Борговий портфель держави: управління ризиками та оптимізація структури.

МИТНА СПРАВА

1. Правові засади регулювання державної митної справи в Україні.
2. Митна політика держави: інструменти та форми реалізації.
3. Органи державного регулювання в управлінні митною справою.
4. Державна митна служба України: структура та повноваження.
5. Сутність та класифікація інструментів нетарифного регулювання ЗЕД
6. Мито, його функції, класифікація.
7. Українська класифікація товарів зовнішньоекономічної діяльності (УКТЗЕД).
8. Країна походження товарів: критерій достатньої переробки та товари повністю вироблені в країні.
9. Сутність та класифікація митних платежів.
10. Види мита, що застосовуються в Україні: їх характеристика та платники.
11. Мито: ставки, об'єкт та база оподаткування.
12. Митна вартість товарів та методи її визначення для товарів, які імпортуються в Україну.
13. Декларування митної вартості товарів.
14. Акцизний податок з товарів, які ввозяться на митну територію України: платники, ставки, об'єкт оподаткування.
15. ПДВ при ввезенні на митну територію України: платники, об'єкт та база оподаткування.
16. Ставки та порядок нарахування ПДВ при ввезенні товарів на митну територію України.
17. Плата за виконання митних формальностей митними органами поза місцем розташування митних органів або поза робочим часом.
18. Відшкодування витрат на зберігання товарів, транспортних засобів на складах митних органів.
19. Правила Інкотермс-2020: основні принципи та використання у митній справі.
20. Поняття митного режиму та характеристика видів митних режимів.
21. Сутність митного контролю та його тривалість.
22. Характеристика форм митного контролю.
23. Технічні та спеціальні засоби митного контролю: сутність і класифікація.
24. Організація митного контролю у зонах митного контролю.
25. Митне оформлення: суть, строки та умови здійснення.
26. Декларанти, їх обов'язки та повноваження.
27. Види митних декларацій та їх характеристика.
28. Переміщення через митний кордон товарів громадянами.
29. Міжнародне митне співробітництво України.
30. Незаконне переміщення товарів через митний кордон України та особливості протидії.

ФІНАНСОВИЙ МЕНЕДЖМЕНТ

1. Необхідність фінансового менеджменту в сучасних умовах господарювання.
2. Поняття "фінансовий менеджмент" у спеціальній навчальній літературі.
3. Ціль і завдання фінансового менеджменту.
4. Принципи фінансового менеджменту.
5. Суб'єкти та об'єкти фінансового менеджменту.
6. Функції фінансового менеджменту як суб'єкта управління.
7. Функції фінансового менеджменту як об'єкта управління.
8. Механізм фінансового менеджменту, його елементи.
9. Організаційне забезпечення фінансового менеджменту, його структура.
10. Інформаційне забезпечення фінансового менеджменту, його характеристика.
11. Користувачі фінансової інформації.
12. Фінансовий контролінг як форма внутрішнього фінансового контролю на підприємстві.
13. Фактори впливу на зміну вартості грошей у часі.

14. Майбутня вартість грошей: порядок розрахунку.
15. Теперішня вартість грошей: порядок розрахунку.
16. Поняття грошових потоків, їх значення у діяльності підприємства.
17. Види грошових потоків підприємства.
18. Управління грошовими потоками на підприємстві: необхідність, зміст і завдання.
19. Управління грошовими потоками на підприємстві, його етапи.
20. Планування грошових потоків на підприємстві.
21. Капітал підприємства, його сутність і компоненти.
22. Класифікація капіталу підприємства.
23. Визначення потреби в капіталі підприємства.
24. Вартість капіталу підприємства.
25. Власний капітал підприємства: сутність, джерела формування і вартість.
26. Позичковий капітал підприємства: сутність, джерела формування і вартість.
27. Структура капіталу підприємства, її оптимізація.
28. Активи підприємства, їх сутність і види.
29. Управління необоротними активами підприємства, його зміст і завдання.
30. Управління оборотними активами підприємства, його зміст і завдання.
31. Управління виробничими запасами підприємства.
32. Управління дебіторською заборгованістю підприємства.
33. Управління коштами підприємства.
34. Стратегії фінансування оборотних активів підприємства.
35. Прибуток підприємства: сутність, значення і класифікація.
36. Управління прибутком підприємства, його зміст і завдання.
37. Управління розподілом і використанням прибутку підприємства.
38. Фінансові ризики підприємства, їх сутність і види.
39. Управління фінансовими ризиками на підприємстві, його етапи.
40. Методи нейтралізації фінансових ризиків підприємства.
41. Інвестиції підприємства, їх сутність і види.
42. Джерела фінансування інвестиційної діяльності підприємства.
43. Управління інвестиціями на підприємстві, його зміст і етапи.
44. Управління реальними інвестиціями підприємства.
45. Управління фінансовими інвестиціями підприємства.
46. Внутрішньофірмове фінансове планування і прогнозування: зміст, цілі та завдання.
47. Бюджетування на підприємстві, його зміст. Види бюджетів підприємства.
48. Оперативне фінансове планування на підприємстві.
49. Зміст, цілі та завдання аналізу фінансових звітів.
50. Аналіз майнового стану підприємства.

ЛІТЕРАТУРА

1. Аранчій В.І., Томілін О.О., Дорогань-Писаренко Л.О. Фінансовий менеджмент: навч. посібник. РВВ ПДАУ. 2021. 300 с.
2. Архитектоника современного налогообложения: монография для магистрантов моногр. / [И.А.Майбуров, А.И. Крисоватий и др.]; под. ред. И.А.Майбурова, Ю.Б. Иванова. – М.: ЮНИТИ-ДАНА, 2020. – 399 с.
3. Бондаренко Є.П. Прагматизм здійснення митного контролю визначення країни походження товарів. *Ефективна економіка*. 2020. № 7. URL: http://www.economy.nauka.com.ua/pdf/7_2020/59.pdf
4. Бондаренко Є.П., Ткачик Ф.П. Формування митної безпеки держави в умовах активізації міждержавних торговельних конфліктів. *Інфраструктура ринку*. 2020. № 44. С. 377-383. URL: <http://www.market-infr.od.ua/uk/44-2020>
5. Бюджетна система: За ред Демянишина В.Г., Кириленко О.П., Лободіної З.М Підручник. Тернопіль: ЗУНУ. 2020. 460 с.

6. Бюджетний кодекс України. Закон України від 08.07.2010 р. № 2456 – VI URL: <http://zakon.rada.gov.ua>.
7. Верланов Ю. Ю. Фінансовий менеджмент : навчальний посібник. Вид. 2-ге. Миколаїв : Вид-во ЧНУ ім. Петра Могили. 2021. 336 с.
8. Войцешин В.П. Функціонування фіскального механізму фіскального регулювання експортного потенціалу України. *Науковий журнал «Інтелект XXI»*. 2019. № 4. С. 29-32. <http://www.intellect21.nuft.org.ua/>
9. Герчаківський С.Д. Митна справа. Навч. посібник. Тернопіль: Вектор, 2020. 316 с.
10. Герчаківський С.Д. Митне адміністрування. Навч. посібник. Тернопіль: Економічна думка, 2020. 321 с.
11. Герчаківський С.Д., Герчаківська О.Я. Фіскально-правовий моніторинг судового розгляду справ про митні правопорушення. *Актуальні проблеми правознавства*. №3.2020. URL: [appj.wupn.edu.ua > index.php > apl > article > download](http://appj.wupn.edu.ua/index.php/apl/article/download)
12. Герчаківський С.Д., Сідляр В.В. Фіскальне регулювання зовнішньоекономічної діяльності. Навч. посібник. Вектор, 2020. 256 с.
13. Громова А. Є., Яковенко К. А. Особливості страхування фінансових ризиків в Україні. *Молодий вчений*. 2018. № 5 (57). С. 285–288.
14. Гуцул І.А. Ефективність управління митними ризиками у країнах Європейського Союзу та Україні. *Інфраструктура ринку*. 2019. №35. С. 104-116. URL: <http://www.market-infr.od.ua/uk/2019>
15. Дема Д. І., Дорохова Л. М., Віленчук О. М. Фінансовий менеджмент: підручник. Житомир: ЖНАЕУ, 2018. 320 с.
16. Десятнюк О.М., Маршалок Т.Я., Угрин В.В. Управління податковим боргом. Навчальний посібник / О.М. Десятнюк, Т.Я. Маршалок, В.В. Угрин. Тернопіль : Вектор, 2018. 330 с.
17. Десятнюк О.М., Сідляр В.В. Фіскальне регулювання споживчого ринку України. *Світ фінансів*. 2020. Вип.1. С. 78–94.
18. Дмитрів В.І. Моніторинг податкових ризиків. Навчальний посібник з вивчення дисципліни «Моніторинг податкових ризиків» для студентів денної та заочної форми навчання. Тернопіль: ТНЕУ, 2019. 150 с.
19. Дмитрів В.І. Ризики дефіциту державного бюджету для економіки країни. *Вісник ХНТУ*. 2020. №3 (74). С. 165-170.
20. Журавльова Т. О. Формування фінансових ресурсів підприємства в умовах кризи. *Економіка та держава*. 2020. № 3. С. 42-45.
21. Закон України «Про внесення змін до Податкового кодексу України та інших законодавчих актів України щодо дії норм на період дії воєнного стану» № 2120-IX від 15.03.2022 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2120-20#Text>
22. Казначейська система: підручник / за наук. ред. д. е. н., проф. А. І. Крисоватого, д. е. н., проф. О. П. Кириленко, Т. Я. Слюз. Тернопіль: ЗУНУ, 2020. 364 с.
23. Кнейслер О. В., Квасовський О. Р., Ніпіаліді О. Ю. Фінансовий менеджмент: підручник. Тернопіль: Економічна думка, 2018. 482 с.
24. Корнєва Н. О., Барабан Т. В. Системний підхід до управління грошовими потоками підприємств. *Молодий вчений*. 2018. № 5 (57). С. 298–302.
25. Кошельок Г. Грошові потоки в системі управління діяльністю підприємства. *Приазовський економічний вісник*. 2019. Вип. 5 (16). С. 50–57.
26. Крисовата К.В., Синютка Н.Г. Фіскальна дисфункція електронного адміністрування ПДВ в Україні. *Світ фінансів*. 2019. № 4 (61). С. 23-36.
27. Крисоватий А.І., Синютка Н.Г. Муніципальна боргова політика: теоретичні концепти та практика реалізації в Україні. Монографія. Львів: Українська академія друкарства, 2017. 220 с.
28. Курков М. С. Модель системи управління фінансами підприємств засобами штучного інтелекту. *Причорноморські економічні студії*. 2020. № 52/2. С. 147-153.
29. Луцик А.І., Синютка Н.Г. Податковий інструментарій фіскальної політики в умовах діджиталізації фіскального простору. *Світ фінансів*. 2019. Вип. 1. С.87-97.

30. Максимова М. В. Система фінансового менеджменту в умовах розвитку цифрової економіки. Ефективна економіка. 2019. № 5. URL: <http://www.economy.nauka.com.ua/?op=1&z=7064>.
31. Маршалок Т. Я. Фіскальні імперативи економічної рівноваги: Монографія. Тернопіль: ТНЕУ, 2019. 382 с.
32. Митний кодекс України від 13.03.2012 № 4495-VI. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/4495-17/ed20120721>.
33. Нестерова С. Фінансовий менеджмент: практикум. К.: Кондор, 2019. 280 с.
34. Олійник О. О. Грошові і фінансові потоки в системі фінансового менеджменту підприємств. *Інвестиції: практика та досвід*. 2021. № 13-14. С. 32–37.
35. Основи фінансового менеджменту. Конспект лекцій з дисципліни «Основи фінансового менеджменту для студентів денної та заочної форм навчання спеціальності 073 «Менеджмент» / Уклад.: проф. І.А. Федоренко, проф. Н.О. Власова, ст. викл. А.Б. Макаренко. - Харків : НТУ «ХП», 2021. 135 с.
36. Письменна Т. В. Необхідність фінансового менеджменту в контексті важливості його об'єктів. *Вісник Одеського національного університету. Економіка*. 2018. Т. 23, Вип. 3 (68). С. 130–133.
37. Письменна Т. В. Практика антикризового фінансового управління в умовах збитковості економічної діяльності вітчизняних підприємств. *Наукові записки Національного університету «Острозька академія». Економіка*. 2018. № 9 (37). С. 152–156.
38. Податкова система: навчальний посібник / І. С. Волохова, О. Ю. Дубовик, М. О. Слатвінська [та інш.] / ред. І. С. Волохова, О. Ю. Дубовик. – Харків: Видавництво «Діса плюс», 2019. 402 с.
39. Податковий кодекс України. Закон України від 02.12.2010 р. № 2755 – VI. URL: <http://zakon.rada.gov.ua>.
40. Податок на прибуток-2015: ведемо облік за новими правилами [Текст] : практ. керівництво. Дніпропетровськ : Баланс-Клуб, 2015. 110 с.
41. Ресурсні та місцеві податки: розраховуємо, платимо, звітуємо по-новому [Текст] : практ. керівництво. Дніпропетровськ : Баланс-Клуб, 2015. 95 с.
42. Решетник Н. І., Насікан Н. І., Клименко О. М., Світлична К. С., Сулова Т. О. Стратегічний фінансовий менеджмент у діяльності корпорацій. *Фінансово-кредитна діяльність: проблеми теорії і практики*. 2021. № 2(37). С. 134-141.
43. Розвиток бюджетного процесу в умовах економічних перетворень: монографія / С. І. Юрій, В. Г. Дем'янишин, О. П. Кириленко [та ін.] ; за ред. С. І. Юрія, В. Г. Дем'янишина. Київ : Кондор, 2012. 376 с.
44. Ромашко О. М., Бариляк В. О. Теоретичні засади формування механізму управління фінансовими ресурсами підприємства. *Бізнес Інформ*. 2019. № 5. С. 180-184.
45. Саврадим Вікторія Михайлівна. Фінансова стабільність держави: теорія, методологія, практика [Текст] : монографія / В. М. Саврадим ; Нац. ун-т держ. податк. служби України. Херсон : Тімекс, 2015. 528 с.
46. Сердюков К., Тимчук Х. Управління грошовими потоками підприємства. *Східна Європа: економіка, бізнес та управління*. 2019. Вип. 4 (21). С. 522–527.
47. Сидорович О.Ю., Гуцул І.А., Кривіцький В.Б. Кінологічне забезпечення діяльності митних органів України. *Світ фінансів*. 2020. № 1 (62). С. 66-77 URL: <http://sf.wunu.edu.ua/index.php/sf/article/view/1296>
48. Сідельникова Л.П. Ефективність податкових джерел формування бюджетних ресурсів держави. *Фінанси України*. 2015. № 9. С. 45-60.
49. Сідельникова Л.П. Податкова система: Навчальний посібник / Л.П. Сідельникова, Н.М. Костіна. Київ: Видавництво Ліра-К, 2013. 604 с.: - 2-ге видання, перероблене і доповнене.
50. Сідельникова Л.П. Теоретико-організаційні доміанти і практика розбудови податково-боргових джерел формування бюджетних ресурсів держави: Монографія / Л.П. Сідельникова. Херсон: ПП Грінь Д.С., 2013. 445 с.

51. Старинець О. Г. Особливості формування та розподілу прибутку підприємств зв'язку. *Науковий вісник Херсонського державного університету. Серія: Економічні науки*. 2018. Вип. 8. Ч. 1. С. 170-173.
52. Стратегічні орієнтири формування і реалізації фіскальної політики: монографія / під ред. А.І.Крисоватого. Тернопіль: Вектор, 2012. 356 с.
53. Стратегія інноваційного розвитку України на 2010–2020 роки в умовах глобалізаційних викликів. URL: http://kno.rada.gov.ua/komosviti/control/uk/publish/article?art_id=47920&cat_id=46017
54. Сучасна парадигма фіскальної політики України в умовах формування суспільства сталого розвитку : моногр. / за ред. д-ра екон. наук, проф. А. І. Крисоватого. Тернопіль : ТНЕУ, 2015. 460 с.
55. Сучасні виклики забезпечення митної безпеки в Україні: монографія / за ред. д.е.н., професора А.І. Крисоватого. Тернопіль: Університетська думка, 2020. 414 с.
56. Теорія фінансів [Текст] : підручник / за ред. проф. В. М. Федосова, С. І. Юрія. К. : ЦУЛ, 2010. 576 с .
57. Ткачик Ф.П. Науково-концептуальні положення розвитку фіскального федералізму в Україні. *Вісник ХНТУ*. 2020. №3 (74). С. 200-206.
58. Ткачик Ф.П., Гуцул І.А. Митний контроль у забезпеченні економічної безпеки України. *Вчені записки Таврійського національного університету імені В.І. Вернадського. Серія: Економіка і управління*. 2019. Том 30 (69). № 5. URL: http://www.irbis-nbuv.gov.ua/cgi-bin/irbis_nbuv/cgiirbis_64.
59. Ткачик Ф.П., Дмитрів В.І. Ефективність адміністрування майнових податків в українській та світовій фіскальній практиці. *Інфраструктура ринку*. 2019. №35. С. 133-137.
60. Удосконалення управління державними фінансами та реформування податкової системи України [Текст]. Київ : Академія фінансового управління, 2015. 446 с.
61. Фінанси: Підручник / За ред. С. І. Юрія, В. М. Федосова. – 2-ге вид. переробл. і доповн. К.: Знання, 2012. 687 с.
62. Фінансова думка України. Хрестоматія / автори упорядники: С.І. Юрій, С.В. Львовчкін, В.М.Федосов, П.І. Юхименко. К.: Кондор; Тернопіль: Економічна думка, 2010. У 3 т.
63. Фінансовий менеджмент : підручник / Д. І. Дема, Л. М. Дорохова, О. М. Віленчук [та ін.] Житомир : ЖНАЕУ. 2018. 320 с.
64. Фінансовий менеджмент: навч. посібник / Скаско О. І., Майор О. В. [та ін.] Львів : Растр-7, 2018. 410 с.
65. Формування фіскального простору України в умовах глобалізаційних дисбалансів : монографія / за ред. д.е.н., професора А.І. Крисоватого. Тернопіль : ТНЕУ, 2018. 588 с.
66. Швабій, Костянтин Іванович. Оподаткування доходів населення: проблеми науки та практики [Текст] : монографія / К. І. Швабій ; Національний ун-т держ. податкової служби України. Науково-дослідний центр з проблем оподаткування. Ірпінь : НУ ДПС України, 2009. 296 с.
67. Щербань О., Невдачина О. Теоретичні аспекти визначення сутності та структури капіталу підприємства. *Приазовський економічний вісник*. 2019. Вип. 3 (14). С. 284–289.
68. Юрій С. І. Сучасні тенденції розвитку європейського оподаткування та новітня парадигма податкової політики в Україні : [монографія] / Юрій С.І., Крисоватий А. І., Кошук Т. В. Тернопіль : ТНЕУ, 2010. 292 с.
69. Ясинська Д. В., Добровольська О. В. Сучасна парадигма діагностики фінансового стану підприємства в період кризи. *Економічний простір*. 2021. № 166. С. 81–84.
70. Economic problems of Visegrad Group countries and Ukraine: collective monograph / edited by A. Krysovatyu, Y. Savelyev. Ternopil: Osadtsa U.V., 2018. 328 p.
71. Krysovatyu A., Fedosov, V., Tymchenko, O., Silchenko, M. (2020). Taxation, economic growth and welfare in a low-income country. *Economic Annals-XXI*, 181 (1-2), 44-56.
72. Don M. Chance (2019). Financial risk management: an enduser perspective. World Scientific Books, World Scientific Publishing Co. Pte. Ltd.

73. Titman S., Martin T., Keown A., Martin J. (2018). Financial management: principles and applications. 13-th ed. Melbourne: Pearson Australia. 719 p.
74. Alan C. Shapiro, Paul Hanouna (2019). Multinational Financial Management, 11-th Edition.